

Luciditatea ca dramă

Valentin Ciucă

Multe din intratabilele noastre prejudecăți privind o posibilă cecitate etică a generației tinere, privește și așa-zisa lor neimplicare în social, o atitudine bazată, paradoxal, pe lipsa de atitudine. Nimic mai fals. Dragoș Burlacu, expozantul de la Centrul de Cultură George Apostu, de chiar Ziua Europei, se identifică cu problemele generației Internet, dar are o luciditate care-l diferențiază prin gândire și exprimare artistică. Problema este, desigur cu mult mai complexă și tratarea ei prin sentințe complică și mai mult lucrurile. Maturitatea nu are nevoie de experiențe ratate la nesfârșit, ci doar de căutări solitare raportate la orizontul de așteptare și la capacitatea de a putea defini ca prezență. Astfel, provocările imediatului devin acceptabile, iar victimile colaterale, mai puține. Ca să te detașezi de zona maleficului, trebuie mai întâi să o conștientizezi și să o numești. Odată numit, pericolul poate fi controlat. Or Dragoș Burlacu a numit asemenea perfid pericol INSOMNII...

Considerat de Konrad Lorenz, marele etolog distins cu premiul Nobel, drept unul din păcatele capitale ale omenirii civilizate, conflictul dintre generații alimentează dispute dar și prejudecăți. Tinerii visează înainte, bătrânii înapoi și diferitele așteptări și opțiuni de viață, valorile. Modelele alimentează stări de permanentă dispută. Cei de vârstă a doua sau a treia invocă experiența de viață, traumele prin care au trecut, performanțele lor, ceilalți ripostează și reclamă că ei, cei tineri, nu au posibilitatea de a arăta ce pot. Prea adesea îi suspectăm pe tineri de imaturitate, de lipsa interesului pentru o integrare socială reală că, altfel spus, nu și-au conturat un ideal în viață. Reducem uneori prezența lor socială doar la distracțiile pe cinste, contestări violente ale celor în vârstă și, în general, de abandonarea idealurilor care au făcut Gloria generațiilor anterioare. Istoria se repetă și nimeni nu recunoaște că fiecare generație a trecut prin experiențe similare. Uită că au intrat în viață la vâsta tinereții ca insurgenți și contestatari și au ieșit din ea ca veritabili conservatori.

Manipulați de multiple prejudecăți, și unii, și alții nu află răgazul unor analize ceva mai așezate și mai temeinice. Fiecare generație are dreptul să întrebe și să afle răspunsuri, să se manifeste în limitele unui timp care se definește spiritual. Generalizările exclusiviste nu rezolvă nicidecum problema, se pare, veche de când lumea. Cei de vârstă a doua sau a treia nu-i mai înțeleg pe cei tineri, iar aceștia contestă global tot ceea ce au înfăptuit cei dinaintea lor. Soluțiile dialogului se dovedesc, deseori, prea puțin tentante. Rezultatul se vede cu ochiul liber.

Recent, un artist care se revendică de la marea lecție a profesorului său, Theodor Moraru, ne-a făcut surpriza de a contrazice, prin atitudinea socială și performanțele artistice, observațiile anterioare. Dragoș Burlacu glosează în expoziția lui pe tema Insomniilor. Nici vorbă despre somnul rațiunii, despre care, cum știm, naște monștrii, ci dimpotrivă despre o prelungită stare de veghe și de luciditate. Nota polemică a marilor lui compoziții atrage atenția asupra foloaselor evidente ale hipercomunicării moderne prin care timpul și spațiul sunt comprimate, dar și dezavantajele adiacente presupuse exceselor culturii media și ale calculatorului. Țintuit în fața calculatorului, omul modern se lasă de bună voie manipulat prin sofisticatele propuneri vizuale unde imaginea video înlocuiește cartea și cuvântul. Subprodusele media valorifică instinctualul, nonvaloarea și oamenii le consumă dezinvolt, asigurați de autoritatea televizorului. Personajele lui, tineri în căutarea unei identități, și-au stabilit opțiunile: Internetul Café, baia și bucătăria, în acest spațiu limitat se consumă existența de fiecare zi, aici se produc revoltele sau jocurile dragostei reduse la practica sexului. Pictorul se arată îngrijorat de pierderea de umanitate și gestul său are rolul de a striga deșteptarea. Expresionismul atitudinii se pliază perfect pe soluții

nonconformiste de expresie, unde suprafața panourilor pictate este traversată de tușe ferme, virile, deznădăjduite. Copii distrofici, femei înstrăinate de propria lor feminitate, bărbați apatici sau doar drogați populează spațiile respective unde doar libertatea de a rata rămâne valabilă. Colajele cu diverse fotografii inserate în picturi evocă aceeași tendință de a locui derizoriul. Aplicația strict tehnică a pictorului rezonează cu o viziune deloc măgulitoare, iar moralitatea lui ține de talent și luciditate analitică. Nu aflăm răspunsuri și nici nu cred că artistul a intenționat așa ceva.

Artistul Dragoș Burlacu a formulat doar ipoteze din perspective artei, într-o lume în care, de dragul comunicării, vorbim toți deodată și nu ascultă nimeni, cine-i va răspunde?... Dincolo de retorica întrebării se află, de fapt, o luciditate mereu în alertă. Prin întrebări căutăm soluții, prin gesturi artistice ni le apropiem...

Vitraliu, periodic al Centrului Cultural Internațional "George Apostu" Bacău, nr. 3-4/Iunie 2006